

8 באוגוסט 2018

לכבוד
מר דניאל סלומון
היועץ המשפטי
רשות האוכלוסין

לכבוד
גב' דינה זילבר
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-מינהלי)
משרד המשפטים

שלום רב,

הנדון: עיכוב בנתב"ג ובמעברי גבול לבקשת השב"כ – ביקורת הגבולות

תשובת ביניים מיום 2.8.2018 (תיקם 803-04-2018-002109)
מכתבנו למחלקת הבג"צים מיום 31.7.2018
מכתבנו ליועץ המשפטי לממשלה מיום 11.6.2018

במכתבינו שבסימוכין הלנו על עיכובים לבקשת השב"כ של ישראלים בנתב"ג לאחר ששבו מחו"ל ועל קיום שיחות אזהרה בשב"כ בניגוד לפסק הדין של בג"ץ.

היבט נוסף הדרוש טיפול הוא שיתוף הפעולה של ביקורת הגבולות עם פרקטיקות פסולות אלו. בכל המקרים של עיכובים בנתב"ג קצין ביקורת הגבולות הורה על החזקת דרכונו של המעוכב לבקשת השב"כ – בין אם בסופו של דבר השב"כ קיים שיחת אזהרה עם המעוכב ובין אם המעוכבות שוחררו מבלי שאף אחד דיבר איתן.

מדובר במקרה מובהק של חוסר סמכות. סעיף 9 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 קובע, כי "מי שבא לישראל ורוצה להיכנס אליה, רשאי קצין בקורת הגבולות לעכב את כניסתו עד לבירור אם רשאי הוא להיכנס, ולהורות מקום ששם יימצא עד גמר הבירור או עד ליציאתו מישראל." כידוע זכותו של אזרח ישראלי להיכנס לישראל היא זכות חוקתית, המעוגנת בסעיף 6(ב) לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. לפיכך אין כל סמכות לעכב את כניסתו של אזרח ישראלי במעבר גבול.

מעבר למקרים שפורטו בשני מכתבינו שבסימוכין, ביום ראשון [עוכבו שתי אזרחיות ארה"ב במעבר טאבה כשביקשו לשוב לישראל](#). הן עוכבו במשך מספר שעות ותושאלו לפי הוראות השב"כ ע"י בקרית ביקורת הגבולות. כפי שנמסר מפיהן בתקשורת, הן נשאלו הן לגבי פעילותן למען זכויות פלסטינים והן לגבי עמדותיהן הפוליטיות. למחרת הכחיש השב"כ כי ביקש לשאול אותן לגבי עמדותיהן הפוליטיות ורשות האוכלוסין הכחישה שנשאלו שאלות בנושא. "בשב"כ הדגישו כי לא הם שיזמו את התשאול. אולם ברשות האוכלוסין אמרו שהבקרת מטעמם רק הפנתה את תשומת לב השב"כ לפעילות - ואלה הנחו לתשאול אותן וסיפקו את השאלות בהנחיה טלפונית צמודה." (יותם ברגר ונעה לנדאו ["שב"כ: פעילות השמאל תושאלו בהדרכתנו, אך לא ביקשנו לברר את עמדתן הפוליטית"](#) אתר הארץ 6.8.2018).

אף לגבי מי שאינם ישראלים בקרי ביקורת הגבולות מנועים מלפעול כזרוע הארוכה של השב"כ ובהנחייתו לצורך עיכוב, תשאול או איסוף מידע. בניגוד לייעודו וסמכויותיו הרחבות של השב"כ, לביקורת הגבולות יש עילות מוגדרות, על פיהן ניתן למנוע כניסתו של זר לישראל. מותר לבקר ביקורת הגבולות לעכב אדם ולתשאול אותו אך ורק לצורך בירור זכאותו להיכנס לישראל. על פי המידע שפורסם לא נראה שזו היתה מטרת התשאול של שתי האזרחיות האמריקאיות. אסור לקציני ביקורת הגבולות ובקרי הגבול לשמש קבלני ביצוע של השב"כ ולפעול לפי הוראותיו של השב"כ.

לפיכך נבקשך להבהיר לאנשי ביקורת הגבולות כי אסור להם לעכב אזרחים ישראלים במעברי הגבול. כן נבקשך להבהיר, כי ביחס לזרים אסור לביקורת הגבולות להפעיל סמכות כלשהי שלא למטרה לשמה היא ניתנה – דהיינו לברר את זכאותו של אותו אדם להיכנס לישראל.

בכבוד רב,

דן יקיר, עו"ד
היועץ המשפטי